

VERVALSCHING

DER

LIJNKOOKEN

DOOR HET RICIN-ZAAD

De vergiftende zelfstandigheden van den ricin zijn gekend, denk ik, door meestal de veekweekers; het zal wel niet in 't gedacht komen van één hunner om tot voeding van hun vee lijnkoeken te gebruiken, voortkomende van den ricin nadat de geneeskundige eigenschappen, die deze plant oplevert, er uit getrokken zijn. Deze lijnkoeken kunnen enkel gebezigd worden voor landvette, en hunnen koop prijs is zoodoende oneindig lager dan hij zou wezen indien zij niet vergiftigd waren en zich kwamen rangschikken onder de voedinglijnkoeken.

Het getal rampen veroorzaakt door het toedienen dezer lijnkoeken is zeer gering, ten gevolge van het rechtmatig wantrouwen dat de vee-fokkers ten hunnen opzichte koesteren.

M. Cornevin maakt gewag van enkele rampen; hij haalt den dood aan van 80 schapen, voorgevallen in den stal van den heer Audibert, te Beaucaire.

M. Garola, in zijne *Verhandeling over de Voeding-Lijnkoeken*, verhaalt als volgt de ongelukken, voorgevallen in een boerderij zijner omgeving ten gevolge van 't eten van lijnkoeken:

«Eene enkele uitdeeling van 100 grammen ricin-lijnkoeken per kop, kostte den dood aan 18 p. h. van de kudde. De dieren welke niet stierven, verloren hunne wol en de schapen misbaarden.»

Men kent niet zeer juist den aard van het vergift van den ricin, maar men weet dat het uitsluitelijk huist in het zaad, zonder dat men bepaald heeft kunnen vaststellen in welk deel van den zaadkorrel men het ontmoet.

De schrijvers die zich met deze kwestie hebben bezig gehouden, gaven als zetel van het vergift nu eens de kien, dan de amandel, dan weer het zaadhuysje.

De in Oostenrijk onlangs voorgevallen ongelukken, bewijzen dat het zaadhuysje zeer vergiftigend is, en ik meen dat het zeer voordeelig is dit feit aan onze lezers bekend te maken, des te meer daar het hier eene vervalsching der voeding-lijnkoeken betreft, waarvan onze veekweekers wellicht ook de slachtoffers zouden kunnen worden.

De Indische *sesaam*-lijnkoek wordt, terecht, als een uitmuntend voeder voor het vee geacht. Hij bevat ongeveer 40 p. h. deelen stikstof, en is zeer geschikt tot het vetten der herkauwdieren en voornamelijk van het schaap.

Een Silezisch veekweker bestelde onlangs een wagon *sesaam*-lijnkoeken, wier goede hoedanigheid hem bijzonder aanbevolen was door een handelshuis dat hem schandelijk bedroog, en zag de gezondheid van zijn vee erg bedreigd door het eten dezer lijnkoeken.

Hij begon deze lijnkoeken aan zijn beesten toe te dienen met kleine hoeveelheden, mengde ze goed met het gewoon voeder, en zou ze trasp-gewijze vermeederen naarmate de bekomen uitslagen.

Reeds den tweeden dag van dezen voedingsregel, verklaarde zich bij eenige en den derden dag bij al de

beesten een geweldige buikloop, vergezeld van een volledig gemis aan eetlust. Op dezen buikloop volgde onmiddellijk eene verstoptheid en een totale stilstand der spijsvertering.

Alhoewel men aanstonds deze voedingswijze staakte, veroorzaakten deze ongevallen eene gevoelige vermindering van gewicht bij het vetmesten der beesten en in de voortbrengst der melk.

Twijfelend over de oorzaak dezer ongevallen, die hij met zekerheid niet kon toeschrijven aan de kleine hoeveelheid *sesaam*-lijnkoeken die hij zijn vee had toegediend, hernieuwde de Oostenrijksche veekweker eenigen tijd nadien zijne proefnemingen op enkele dieren; dezelfde verschijnselen deden zich voor, niettegenstaande de hoeveelheid dezer lijnkoeken, die hij trasp-gewijze aan zijn beesten toediende, de 250 grammen per kop niet bereikte.

Daarop zond hij een staal dezer verdachte lijnkoeken naar de landbouwscheikunde van Breslau: men vond er in 39,19 p. h. deelen stikstof en 12,56 p. h. vette, voortkomende van *sesaam*-lijnkoeken van zeer goede hoedanigheid; doch na een meer zorgvuldig onderzoek, ontdekte men er de tegenwoordigheid van eene zeer groote hoeveelheid ricin-zaadhuysjes in.

Deze strafbare vervalsching verdient de aandacht te trekken van de veekweekers en van de bestuurders der landbouwscheikundige inrichtingen, daar het hier geen gering toeval geldt, maar wel kwestie is van zeer vergiftigende bestanddeelen, zooals bovenaangehaalde feiten bewijzen.

Het microscopisch onderzoek, gepaard met de studie over de vetstof, zal toelaten deze vervalsching te bestatigen, waarvan de Oostenrijksche handel wellicht het monopol bezit.

De Oostenrijksche veekweker heeft, zegt hij, voor altijd vaarwel gezegd aan 't gebruik van *sesaam*-lijnkoeken.

Dit besluit schijnt mij overdreven, daar dit samengesteld voeder zeer voordeelig is voor het vetmesten van het vee, doch het is noodzakelijk, bij 't aankopen van *sesaam*- of andere lijnkoeken, zich te verzekeren van hunne zuiverheid en met voorzichtigheid te werk te gaan in het daarstellen van dezen leefregel, zoowel in koestal als in schaapskooi. L. GRANDEAU.

Het Congoleesch kerkhof

Geen enkele boodschapper komt ons uit den Congo toe, of hij brengt de treurige mare van den dood van verscheidene onzer landgenooten, en dan nog meldt men maar de officieren en *hooggeplaatsten*; zeer zelden treft men in de dagbladen het overlijden aan van een werkmans of ondergeschikt bediende; tot wat dient het immers zich bezig te houden met het *janhangel*!

Heden meldt men ons het overlijden van den onderluitenant Stroobants. De arme sukkel maakte zich gereed om terug naar België te komen; hij is er niet in gelukt, al zoo min als zijne twee nonkels: kapitein L. Vandeveld en luitenant

J. Vandevelde, beiden gestorven in het land van Massala!

De laatste stierf op den ouderdom van 27 jaar. Zich te Issanghila bevindende, bracht men hem over naar Vivi, met een volslagen gemis aan hulpmiddelen, zonder verpleging, zonder het noodzakelijke; hij blies pijnlijk den laatsten adem uit te Gangvila, aan de poorten van Vivi, verpletterd door de koorts, maar nog meer door den *honger* en het *gemis aan verzorging*.

O zegt ons, *gedwongen voortplanters* van het Congoleesche werk, gij die de lafheid gehad hebt in uwe naamloze brochuren te schrijven, dan de dood van de Belgen die ginder omkwamen, te wijten was aan het misbruik van sterken drank en aan allerhande buitensporigheden, o zegt ons toch waaraan de ongelukkige Stroobants bezweek alsook al die andere martelaars?

Laat u zien, rampzalige komedie-spelers, gij die niet aarzelt onze landgenooten uit te geven voor geneverdrinkers, die in Afrika gingen sterven voor *hunnen koning en hun vaderland*, uitgeput van ontberingen en gebrek!

Stroobants is het reeds groot getal gaan vermeederen der Belgen die in het onmetelijk groot kerkhof van den Congo zullen blijven!

Begroeten wij eerbiedig het overschot dezer landgenooten, slachtoffers van eenen koninklijken grill!

Zouden de heeren onderzoekers die den 6 Oogst naar den Congo vertrokken, ons de overlijdensstatistiek niet kunnen medebrengen van de Congoleesche ijzerenweg-compagnie?

Zouden zij niet eenige inlichtingen kunnen inwinnen over den dood van M. Maka, rekenplichtige bij gezegde compagnie, die zoo geheimzinnig verdween weinige dagen voor zijn vertrek uit den Congo?

M. Maka had zeer zorgvuldig in zijn dagboek feiten aangeteekend die zeer bezwarend waren en welke hij bij zijnen terugkeer in België openbaar zou gemaakt hebben; de ongelukkige heeft er den tijd niet toe gehad. *Hij is verdwenen! Hoe en waarheen?* Men heeft hem nooit meer teruggezien.

Mysterie! Mysterie! waarover al de Belgen te Matadi gesproken hebben; de meest onheils spellende geruchten blijven hierover in omloop.

Een gewezen Congolees.

Brouwer en Pachter

Samenspraak.

Brouwer. — Hewel, pachter Blancke, wat zegt ge nu van de volksgeliefde van uwen Ansele?... Z' hebben hem daar te wege een broekken gepast; in Brugge, he! Gelukkig voor zijn vel dat de gendarmen daar waren... Zal hij nu nog tegen de hairen-mutsen, de troetelkinderen der rijken uitvallen.

Pachter. — 't Is 'n heele rotte, brouwer; maar 'k hoor wel in welke bladen gij het verslag over die zaak gelezen hebt. 't Is in dezelfde die tegen Anseel's komst plakaten gehangen hadden om het volk tegen hem op te hitsen...

B. — Om het tot kamte aan te zetten, als 't u belieft.

P. — Tot kalnte aanzetten, met de woorden: Judas komt! aan het hoofd?... Voor al wie rechtvaardig spreken wil, is dit eene bedektelijke opjaging der geesten, een verraderlijke trek der klerikalen, die

ook zijn effect zou gehad hebben, zonder de moedige houding der socialistischen Ansele naar de statie terugbrachten.

B. — 't Is zijne voor Brugge betoonde vijandelijkheid die hem duur te betalen zou gevallen zijn, zonder de bescherming welke de gendarmen hem verleenden?

P. — Degendarmen?... Ware het dezen om de veiligheid van den persoon van Ansele te doen geweest, zij hadden hem eenige stappen te gemoet gegaan. Wat zij in last hadden te beschermen, waren de ruiten en vooral de geldbaksken van de statie. Wat gaf de stadsoverheid om het leven van eenen socialist... En wat gij vijandelijkheid voor Brugge noemt, is enkel vijandelijkheid voor alle nuttelooze en onrechtvaardige kosten.

B. — Brugge-eZeehaven nuttelooze en onrechtvaardige kosten?

P. — 'k Zal 't u bewijzen. Gij zijt brouwer, rijk en hebt vele gronden in deze gemeente. Waarom bouwt gij op ieder stuk grond geene herberg?

B. — Dat is nu ook eene vraag... Wel, omdat er herbergen genoeg op het dorp zijn voor het verbruik. De nieuwen zouden moeten bestaan ten nadeele der ouden.

P. — En wanneer er nu nog een brouwer op het dorp kwam, zou het volk voorzeker ook niet dubbel drinken om den ouden en den nieuwen brouwer het bestaan te verzekeren.

B. — Dat weet de domste koeier uit geheel den Breëmeersch te Gotthem, en daar loopen pertan nog al eenige uilskiekens in!

P. — Welnu, passen wij deze vergelijking eens toe op den wereldhandel. In de wereld staan de steden tot elkander als de herbergen of andere neeringen in de gemeenten. 't Is onmogelijk dat Brugge eene goede zeehaven kan worden zonder dat onze andere havensteden er door lijden. Door hare gunstiger ligging, zelfs zal zij Antwerpen teenemaal dooden en gedurig nieuwe kosten vergen, welke de stervende zuster zal mogen helpen dekken! Waarom de eerste stad aan de andere vijandig te maken, ten koste dan nog van 't heele land?

B. — Ge zult het wel zeggen gij, maar wat heeft men Ansele in de Kamer verweten?... Dat hij tegen Brugge-Zeehaven was uit een politiek doel!

P. — Ha, en de katholieken hebben geen politiek doel wanneer zij het vrijzinnig Antwerpen benadeelen ten bate van het kloosterachtige Brugge! Had diezelfde Ansele ook een politiek doel, toen hij een miljoen vroeg om ons, overstromde boeren ter hulp te komen? Eenige dagen te voren hadden wij allen, op enkele uitzonderingen na, tegen hem gestemd... Het doel onzer ministers, is hetzelfde dat de oude graven van Vlaanderen vervolgden, toen zij nu eens Gent en dan weer Brugge, de eene ten nadeele der andere bevoorrechtten. Politiek die door al de kronijkschrijvers met den stempel der eerloosheid is gebrandmerkt geworden.

B. — Antwerpen wordt niets ontnomen en Brugge krijgt geene voorrechten!

P. — Maar het uitwerksel zal hetzelfde zijn!

B. — Geenszins: Antwerpen zal er niets te minder om hebben. De koophandel zal verheugd zijn eene stapelplaats meer te vinden op de werelmarkt, en gansch het land zal er bij winnen.

P. — Verwacht dit niet, op een tijdstip dat men in alle nijverheden er reeds ernstig op bedacht is, maatregelen te nemen tegen de overvoortbrenging en ons land beschermrechten legt op de produkten die van elders hierbinnen komen.

B. — Toch heeft Ansele mede het krediet gestemd...

P. — Een bewijs dat het niet uit haat tegen Brugge was dat hij het ontwerp van het gouvernement besteed. Veronderstellen wij dat in een huisgezin een kind eenen stiel geleerd heeft. Na eenige jaren kiest een ander kind hetzelfde beroep. De moeder, die met den blik harer liefde de toekomst doorboort, wil zich hiertegen verzetten. Zij voorziet welke verwoestingen eerst de naijver en later de mededinging in de harten harer kinderen aanrichten zal. De vader ziet den toestand zoo diep niet in, en in spijt der wijste betoogingen der moeder, laat hij het ander kind het bedrijf leeren dat het eerste gekozen heeft. De ondervinding heeft geleerd dat zij die meest te zeggen hebben, niet altijd meest verstand bezitten...